

Minne olet menossa, Kansanlähetys?

Opillisia huomioita 2019–21

Uusi Tie -lehti alkoi ilmestyä vuoden 1965 alusta, ja Kansanlähetys perustettiin keväällä 1967. Jo kansanlähetysliikkeen alkuaikoina mukaan tuli karismaattisia vaikutteita, ja liikkeellämme on ollut jatkuvasti taipumusta kallistua karismaattiseen suuntaan. Tästä olen ollut huolissani¹. Niinpä kirjoitin kolmisen vuotta sitten muistion *Kansanlähetys ja karismaattisuus 2014–18*². Tämä uusi kirjoitukseni on välitöntä jatkoa tuolle muistiolleni.

Kirjoitukseni ei pyri olemaan ”kokokuva” Kansanlähetyksestä ja Uudesta Tiestä vuosina 2019–21. Otsikon tarkenteen ”Opillisia huomioita” mukaisesti otan esille lähinnä kohtia, joissa mielestäni on opillista huomautettavaa.

Sisällys

1. Johdanto: Karismaattisuuden kehitysvaiheita
2. Eri aiheita
 - 2.1. Kansanlähetysten Rukouskonferenssit
 - 2.2. Hengen uudistus kirkossamme ry
 - 2.3. Uusi Tie ja helluntailiike
 - 2.4. Missio 2022
 - 2.5. Kolme ongelmallista kirjaa
 - 2.6. Lähetysshiippakunnan pastorin näkemys Kansanlähetyksestä
3. Kronologista
4. Loppukaneetti

Lyhenteitä:

SEKL	Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
UT	Uusi Tie -lehti
YWAM	Youth With A Mission (entinen Lähetysnuoret)

1. Johdanto: Karismaattisuuden kehitysvaiheita

Valtaosa tässä kirjoituksessa esitettävistä opillisista huomioista liittyy karismaattisuuteen. Siksi on aiheellista esittää aluksi katsaus karismaattisuuden kehitysvaiheisiin³.

1. Helluntailiike sai alkunsa Azusakadulla Los Angelesissa v. 1906. Sen pohjana oli uusi käsitys Pyhän Hengen toiminnasta ihmisen kohdalla⁴. Opetettiin, että jokaisen uskon tulleen tarvitsee uudestisyntymisen jälkeen saada toinen kokemus, henkikaste, jonka merkinä on kielilläpuhuminen. Uskoontulon yhteydessä ihminen tulee jossain määrin osalliseksi Pyhästä Hengestä, mutta vasta henkikasteessa hän pääsee täyteen Pyhän Hengen osallisuuteen. Kielilläpuhuminen lisäksi liike pitää voimakkaasti esillä muitakin yliluonnollisia armolahjoja (kielten selittäminen, profetoiminen, tiedonsanat, viisauden sanat, sairaiden parantaminen, voimallisten tekojen tekeminen, henkien erottaminen ja uskon lahja). – Helluntailiike levisi nopeasti ympäri maailman. Tyypillistä oli, että eri maihin perustettiin helluntailaisia uskontokuntia.

Frederick Dale Bruner käy väitöskirjassaan *A Theology of the Holy Spirit*, Eerdmans 1970 (teoksen jälkimmäinen osa on suomennettu nimellä *Pyhän Hengen lahja*, Perussanoma 1993) läpi Uuden Testamentin Pyhän Hengen kastetta koskevat kohdat. Hän tulee siihen tulokseen, että helluntailainen henkikasteoppi on harhaoppi (s. 233, suom. s. 113). Harhan ydin on siinä, että Pyhän Hengen saamiselle (henkikasteelle) on asetettu mm. pyhitykseen liittyviä ehtoja. Näin Pyhän

Hengen lah-jasta – evankeliumista – on tehty lakia. (Ks. myös V.C. Pfitzner, *Pyhä Henki ja armolahjat*, Sley-Kirjat 1980, s. 30.) – Luterilainen Leif Andersen, joka oli aikaisemmin toiminut useita vuosia karismaattisessa liikkeessä, sanoo kirjassaan *Miksi nukut, Herra*, Kirjaneliö 1989 (Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetysten julkaisu), s.166: ”Oppi henkikasteesta on aikamme suurimpia sielunhoidollisia onnettomuuksia.” – Kristityn foorumin toimittaja Juhani Aitomaa, joka on seurannut karismaattista liikettä yli 30 vuoden ajan, toteaa helluntailaisesta henkikasteopista: ”[Olisi siis] olemassa ns. ’kahden kerroksen kristittyjä’, eli Hengellä kastettuja ja kastamattomia. Tämä johtaa pahimmillaan siihen, että Pyhää Henkeä ajatellaan ja tavoitellaan Kristuksesta erillisenä. Raamattu ei missään opeta näin... Päinvastoin: näemme usein paljon harhaa siellä, missä jatkuvasti etsitään ja korotetaan Pyhää Henkeä⁵”.

2. Karismaattinen liike eli uushelluntailaisuus lähti liikkeelle episkopaalikirkosta Yhdysvaltojen länsirannikolta v. 1960. Tämäkin liike levisi pian eri maihin. Karismaattinen liike erosi helluntailikkeestä siinä, että se ei muodostanut omia uusia kirkkokuntia vaan levisi jo olemassa oleviin kirkkokuntiin (protestanttisiin kirkkoihin ja roomalaiskatoliseen kirkkoon).

Karismaattinen liike levisi Suomeen 1970-luvun alkuvuosina. Kansankirkkoon kuuluneet karismaattisesta liikkeestä vaikutteita saaneet perustivat Hengen uudistus kirkossamme -työryhmän v. 1978⁶. Hengen uudistus kirkossamme ry perustettiin v. 1984.

Olen kuvaillut Hengen uudistus kirkossamme -liikettä kirjoituksissani Kansanlähetys ja karismaattinen liike 1971–84⁷ ja Kansanlähetys ja karismaattisuus 2014–18². Juhani Aitomaa luonnehti pyynnöstäni liikettä seuraavasti:

Hengen uudistus -liike sanoo olevansa ”ekumeeninen” ja ”karismaattisen kristillisyyden asiantuntijajärjestö⁸”. Se selittää karismaattisuuden olemuksen syntyvän armolahjoista, kokemuksellisuudesta ja ”Pyhän Hengen työn esillä pitämisestä”. Karismaattinen Pyhän Hengen korostaminen on usein osoitettu vääräksi, koska siinä Kristus – jota oikea Pyhä Henki aina korostaa – jää usein sivuosaan.

Vaikka Hengen uudistus -liike saattaa päällisin puolin vaikuttaa maltilliselta, se on silti osa kansainvälistä väärää karismaattisuutta. Liikehän liittyy läheisesti New Wine -liikkeeseen (ks. kohta 4 alla) avainhenkilöidensä (mm. Jukka Jämsénin⁹) välityksellä.

Karismaattinen liike pitää – helluntailiikkeen tapaan – voimakkaasti esillä yliluonnollisia armolahjoja. Liikettä on kutsuttu myös kielilläpuhumisliikkeeksi (saksaksi Zungenbewegung), koska armolahjoista liike korostaa eniten juuri kielilläpuhumista. Siksi muutama ajatus tästä armolahjasta.

Saksalainen pastori ja teologian tohtori Kurt Koch tutki aikanaan paljon karismaattisia ilmiöitä käytännön tasolla, myös kielilläpuhumista¹⁰. Kirjassaan *Voitto on sittenkin meidän*, Ev.-lut. Herätysseura 1971, s.101–103, hän sanoo:

Kielilläpuhuminen oli Korintin seurakunnassa Pyhän Hengen lahja. Meidän päiviemme kielilläpuhumisliike... näyttää lieveilmiöineen psyykkiseltä epidemialta... Monet Jumalan lapset ovat sortuneet hengellisesti liittyttyään tähän ... virtaukseen. Kielilläpuhumisliike... on vain suggestiivinen virtaus, josta meidän on sanouduttava irti, ellemmme halua joutua uskonelämässämme harhateille...

Tunnen hiljaisia uskovia, joilla on ollut kielilläpuhumisen lahja jo 40 vuotta ja jotka kaikessa hiljaisuudessa rukoilevat Herraa Jeesusta vieraalla kielellä. He eivät pidä lahjastaan suurta ääntä eivätkä puhu kokemuksistaan julkisesti. He eivät pakota ketään. He ovat uhrautuvia ja ahkeria rukoilijoita. He harjoittavat rakkautta. Nämä ihanat hiljaisen rukouksen kokemukset ovat kuitenkin niin harvinaisia, että niiden suhde kielilläpuhumisliikkeen haitallisiin tapauksiin lienee noin 1:1000.

3. Ihmeet ja merkit (Viinitarhaliike) sai alkunsa 1970-luvun loppupuolella, kun amerikkalainen pastori John Wimber ”löysi” voimaevankelioimisen (Power Evangelism), jonka mukaan ihmeiden ja merkkien – erityisesti sairaiden parantamisen – tulee seurata julistusta. Wimberin innoittamana syntyi eri puolille maailmaa itsenäisiä karismaattisia seurakuntia, joita nimitetään Viinitarhaseurakunniksi (Vineyard Community Church). Ensimmäinen Viinitarhaseurakunta perustettiin Kaliforniaan v. 1975¹¹.

4. New Wine -liike¹² on peräisin Englannista (ensimmäinen New Wine -konferenssi järjestettiin siellä v. 1989). Käytännössä Englannin New Wine on amerikkalaisen epäterveen viinitarhaliikkeen eurooppalainen verso.

Ajastaan New Wine omaksui Toronton herätyksen periaatteita ja käytänteitä (ks. alla kohta 6). Se pyrkii näyttäytymään maltillisempänä karismaattisena uudistusliikkeenä. Kuitenkin se levittää seurakuntiin karismaattista harhaa, mm. väärää Pyhä Henki -käsitystä.

Suomen New Wine kuuluu samaan liikkeeseen kuin Englannin New Wine ja on läheisessä yhteydessä tämän liikkeen kanssa. New Wine pyrkii tuottamaan ”fiiliksiä” maallisilla tavoilla ja pitää niitä Pyhän Hengen läsnäolona, ks. esimerkkinä tästä New Wine -kesätapahtuma 2019 (s. 10–11). Jumalan pyhyys ja ihmisen pienuus ja syntisyys jäävät sivuseikoiksi.

5. Nauruherätys. Nauruherätyksen isä Rodney Howard Browne toi tämän herätyksen Amerikkaan v. 1991, jolloin hän vieraili Kenneth Copelandin seurakunnassa. V. 1993 hän oli Karl Straderin seurakunnassa Lakelandissa. Tuolloin tämä ilmiö sai suuren huomion karismaatikkojen keskuudessa. Samana vuonna Browne pääsi Kenneth Haginin Rhema -raamattukouluun puhujaksi, ja nauruherätys levisi edelleen.

6. Toronton herätys, jossa nauruherätys vaikutti, alkoi Toronton Airportin Vineyard-seurakunnassa v. 1994. Kokouksissa esiintyi naurun lisäksi, kaatumista, itkemistä, hurmosmaisia tiloja, näkykokemuksia, vapinaa, maahan vajoamista, juopumusta, nytkähtelyä, kierimistä, hyppelyä ja eläimellisiä ääniä. Torontosta ”tuli” levisi muualle maailmaan. Sama herätys vaikutti Englannin anglikaanikirkon Holy Trinity Brompton -seurakunnassa Lontoossa. Siellä esiintyi kaatumisia yms. karismaattisia kokemuksia, jotka tulkittiin Pyhän Hengen ilmentymiksi. Toronton herätys rantautui Suomeenkin, lähinnä vapaisiin suuntiin, missä se sai aikaan seurakuntien jakautumista. – Tähän voi lisätä Holy Trinity Brompton -seurakunnassa 1990-luvulla syntyneen Alfa-kurssin¹³, jonka perustana on karismaattis-torontolainen Pyhä Henki -käsitys. Kurssia suositetaan yhtä lailla protestanttisissa kuin katolisissakin piireissä.

7. Uusapostolinen uskonpuhdistus¹⁴ käynnistyi vuosituhaten vaihteen tienoilla C. Peter Wagnerin aloitteesta. Siihen kuuluvat apostolit ja profeetat väittävät saavansa Jumalalta suoraa ilmoitusta ja vääristävät näin Raamatun totuutta. Liikkeen tavoitteena on saada valta-asema kristikunnassa ja alistaa koko maailma poliittisesti sen apostolien ja profeettojen vallan alaiseksi. Kaiken tämän on määrä valmistaa tietä Kristuksen paluulle. – Suomessakin toimiva Healing Rooms¹⁵ on osa Uusapostolista uskonpuhdistusta.

Uuskarismaattisuus. Uuskarismaattisuudella tarkoitetaan 1980- ja 1990-lukujen karismaattisia liikkeitä¹⁶.

Yhteenveto. Vaikka karismaattiset liikkeet (1–7) on edellä lueteltu kronologisessa järjestyksessä, niiden vaikutus ei ole ollut vain peräkkäistä tai edes rinnakkaista, vaan ne vaikuttavat limittäin ja lomittain – ne ovat yhtä ja samaa jatkumoa. Helluntailiike oli jo syntyessään osin karismaattinen. Karismaattinen liike erkani sitten omaksi haarakseen. Mutta edelleen maailman helluntailiike pitää karismaattista liikettä osana itseään. Ns. ihmeet ja merkit ovat aina olleet osa helluntailaisuutta, ja torontolaisuus toi vain esille sen, mihin helluntailaisuuden sisälle pesiytynyt väärä Pyhä Henki -käsitys johdonmukaisesti loppuun saakka vietynä johtaa. New Wine on osoitusta siitä, kuinka tämä vääristynyt Pyhä Henki -käsitys leviää anglikaanisissa ja luterilaisissa seurakunnissa sekä muissa

protestanttisissa liikkeissä, toki myös katolisessa kirkossa. Uusapostolinen uskonpuhdistus puolestaan korostaa ihmeitä ja merkkejä sekä profetioita yms. Se pyrkii saamaan vallan maailmassa apostoleilleen ja profetoilleen. Kaikki eri kehitysvaiheet ovat siis saman puun samaa oksastoa.

2. Eri aiheita

2.1. Kansanlähetyksen Rukouskonferenssit

Kansanlähetyksen järjestää keväisin Ryttylässä Rukouskonferenssin, jossa usein käsitellään karismaattisia aiheita (koronapandemian vuoksi vuoden 2020 konferenssi järjestettiin Zoomissa ja vuoden 2021 konferenssi siirrettiin vuoteen 2022). Päävastuun konferensseista on kantanut mm. Etelä-Pohjanmaan Ev.lut. Kansanlähetyksen piirijohtaja Kai Niemelä osana suunnittelutiimiä.

Rukouskonferenssin 17.–19.5.2019¹⁷ aiheena oli ”Jumalan perhe” (UT 20/16.5.2019, s. 12). Mukana olivat mm. Kai Niemelä, Pyry Winter, Leena Lehtinen, Vili Sarento sekä Markku ja Johanna Sarento¹⁸.

Rukouskonferenssi 15.–17.5.2020¹⁹ (UT 4/23.1.2020, s. 15). Mukana olivat mm. Mika Tuovinen, Päivi Räsänen, Nooa Saari, Juhani Harjunpää, Jasu Markkanen, Pauliina Hildén ja Oiva Salli. Viimeksi mainittu – Muurlan entinen kirkkoherra – puhui konferenssin aiheesta ”Taivaalliset aseet” eli rukous.

Kotisivullaan²⁰ Oiva Salli kertoo, että mm. C. Peter Wagner, Uusapostolisen uskonpuhdistuksen ”yliapostoli”²¹, on tuonut merkittäviä vaikutteita hänen elämäänsä. Eläkkeelle jäämisensä jälkeen Salli on opettanut eri puolilla Suomea erityisesti siitä, miten Pyhän Hengen yliluonnolliset armolahjat toimivat käytännössä. Tästä aihepiiristä hän on opettanut paljon myös TV7:ssä²².

Keskeistä Sallin opetuksessa on Jumalan äänen kuuleminen. Tätä asiaa käsittelevässä puheessaan²³ hän sanoo, että uskova voi avautua yhteistyöhön Jumalan kanssa niin, että Jumala antaa johdatuksensa jopa ajatuksiin tai kuultavalla äänellä. Uskovan on mahdollista keskustella Jumalan kanssa aivan samoin kuin hän keskustelelee jonkun toisen ihmisen kanssa puhelimesta. Jumalan äänen kuuleminen on oleellinen tekijä myös armolahjojen käytössä. Esim. profetaan pitää kuulla Jumalan ääni. Jumalan äänen kuulemista Salli oppi erityisesti Mark Virkleriltä²⁴ eräässä Toronton Airport seurakunnassa pidetyssä tilaisuudessa. – Em. puheessaan²³ Salli toteaa myös, että vääriäkin kuulokuvia varmasti ihmiset kokevat. Hän joutui omakohtaisestikin kokemaan, ettei Jumalan äänen kuuleminen aina toimi. Kerran, kun hän 35-vuotiaana oli menossa nukkumaan, hän kuuli selvän miehen äänen: ”Toimita talosi, sinulla on kaksi viikkoa aikaa!” Hetken päästä nuo samat sanat toistuivat. Salli oli varma siitä, että hän kuulee kahden viikon päästä, mutta eihän siinä niin käynyt. Ja toukokuussa 1993 hän sai profetian, että Venäjä miehittää Suomen 10 kuukauden kuluessa²⁵ (profetia tuli ”Pyhässä Hengessä”). Tätä profetiaa käsiteltiin Muurlan seurakunnan hallintoelimissä ja Turun tuomiokapitulissa. Piispalta tuli nuhteet. Profetia levisi kulovalkean tavoin kautta maan. Se sai huomiota jopa profaanilehdissä.

Oiva Sallin suhtautuminen sisäiseen sanaan ei ole terveen opin mukaista, ks. Vesa Ollilaisen ja Jari Kekäleen kriittiset arviot Jukka Jämsénin kirjasta *Pelkkänä korvana – kuunteleva rukous käytännössä*, Karas-Sana 2018²⁶. Sisäisen sanan korostaminen on myös sielunhoidollisesti vahingollista, koska jotkut – erityisesti herkäät – uskovat voivat ruveta tulkitsemaan omia ajatuksiaan Jumalan puheeksi.

2.2. Hengen uudistus kirkossamme ry

Vuosina 2019–21 liikkeen toiminnanjohtajana oli Timo Pöyhönen ja yhteisövalmentajana Johanna Sandberg. Hengen uudistus -liike on järjestänyt vuosittain kesätapahtuman nimeltä KesäSpirit. Timo Pöyhönen on esiintynyt Uuden Tien sivuilla asiantuntijana lähinnä henkilöseurakuntia koskevissa yhteyksissä. Johanna Sandberg puolestaan kirjoitti lehteen kolme kolumnia v. 2020.

KesäSpirit 2.–4.8.2019 Lempäälän seurakunnan kanssa Lempäälän Ideaparkissa²⁷. Virpi Kurvinen selosti tätä tapahtumaa Uuden Tien numerossa 32/8.8.2019, s. 4. Selostuksen mukaan toiminnanjohtaja Timo Pöyhönen oli todennut, että ”tarjolla oli aiempaa enemmän opetusta armolahjoista ja myös käytännön harjoittelua”. Kommentti: Armolahjojen harjoittelu viittaa ilmeisesti siihen karismaattisessa liikkeessä melko yleiseen tapaan, että armolahjoja opetetaan uskoville niin kuin hiihtoa tai uintia lapsille²⁸. Voidaan menetellä esim. niin, että kielilläpuhumista haluavaa kiihotetaan emotionaalisesti ja hänelle tarjotaan joitain yksinkertaisia tavuja ”alkupaloiksi”. Melkein kuka tahansa voi tällä tavoin oppia puhumaan ”kielillä”. Tuloksena ei tietenkään ole mikään yliluonnollinen armolahja – Raamatun mukaanhan Pyhä Henki jakaa armolahjoja niin kuin hän haluaa. Helluntailiikkeessä ongelma vielä pahenee, kun keinotekoista kielilläpuhumista pidetään merkinä siitä, että asianomainen henkilö on saanut henkikasteen.

KesäSpirit 1.8.2020 yhdessä Tampereen, Lempäälän ja Sääksmäen seurakuntien kanssa Lempäälän Ideaparkissa²⁹ (UT 24/11.6.2020, s. 10). Tapahtumassa puhuivat mm. Timo Pöyhönen ja Johanna Sandberg, terapeutti-kirjailija Päivi Niemi sekä helsinkiläisen karismaattisen Verkosto-seurakunnan toiminnanjohtaja Marko Huhtala.

Tiina Uimaluodon selostuksen mukaan (UT 32/6.8.2020, s. 4) yhdysvaltalaispastori John Burke puhui videoyhteydellä mm. siitä, että hengelliseen kasvuun tarvitaan Hengen johdatuksen kuuntelemista, Raamatun sanan opiskelemista ja uskovien yhteydessä elämistä. Kommentti: Tässä on kaksi ongelmaa. Ensinnäkin sisäinen sana on epäluotettava²⁶. Toiseksi on virhe asettaa sisäinen sana Raamatun edelle.

KesäSpirit 2021³⁰ pidettiin 30.7.–1.8. Lempäälän Ideaparkissa ja verkossa (UT 30–31/29.7.2021, s. 5). Tapahtuman aiheena oli ”Hengellisen elämän elvytyspaketti”. Etukäteistiedotteesta: ”Hengen uudistus on jo jonkin aikaa halunnut etsiä kontaktipintaa uushenkisyyteen, ja nyt ... käsitellään kristinuskon ja uushenkisyyden rajaa leikkaavia teemoja avarassa ilmapiirissä.”

Tuuli Korpela selosti tapahtumaa UT:n numerossa 32/12.8.2021, s. 4. Hän toi esille, että ennen tapahtumaa Timo Pöyhönen sanoi blokissaan: ”Karismaattinen kristillisyyttä saattaa olla kirkon paras vastaus aikamme etsintään. Uushenkisiä ja karismaatikkoja yhdistää nimittäin kokemuksellisuus. Uushenkisen ihmisen ei niinkään kysy, onko jokin totta vaan toimiiko se.” Tässä Uuden Tien lukijalle tulee mieleen kaksi kysymystä: (1) Mitä uushenkisyys on? (2) Mitä on sanottava kontaktipinnan etsimisestä uushenkisyyteen? Toimittaja olisi voinut viitata Salme Blomsterin kirjoitukseen ”Uushenkisyys on lyönyt läpi seurakunnissa” (UT 28/2019, s. 12–13), jossa tämä suhtautuu uushenkisyyteen torjuvasti. Kirjoitus olisi antanut vastauksen kumpaankin edellä olevaan kysymykseen. – Uushenkisyydessä on kyse laajasta kirjosta new age -oppeja ja -käsityksiä (tarkemmin esim. Ceta Lehtniemen nettikirjassa *Sovituksen syrjäytymisestä sivuraiteelle*³¹).

Juhani Aitomaa arvioi tapahtumaa seuraavasti:

Kesäspirit 2021 toisti kansainvälisiä karismaattisia teemoja, kuten ”profeetallisuus”, ”parantaminen”, ”Jumalan äänen kuuleminen sydämissämme”, ”omien armolahjojen löytäminen”, yms. Iltatilaisuuksissa korostettiin ”profetioita, ylistystä, rukouspalvelua”, esim.: ”Ylistyksestä vastaa Verkosto kollektiivi ja rokimpaa menoa tarjoilee Kls.-yhtye.” New Age -henkisyyteen haluttiin vastata omassa ”Hengen talo” -tilassa. Siellä vietettiin ”enkelihartautta”, ”soitettiin omaa kehoa”, vietettiin ”parantava rukousmeditaatio” ja käsiteltiin ”kasvupolkua uushenkisyydestä kristityksi”. Koska karismaattinen liike on suuressa määrin osoittanut itsekin olevansa ”uushenkisen” – kuten em. tilaisuuksien teemat myös osoittavat – sen tarjoama ”kasvupolku” huolestuttaa. Toiminnanjohtaja Timo Pöyhösen mukaan³²: ”Kokemuksellisuuden avulla voimme rakentaa siltaa uushenkisyyteen päin. Karismaattisuus tarjoaa mielestämme tähän hyvän lähestymistavan”. Toki tilaisuuksissa mainittiin myös Jeesus ja evankeliumi, mutta – kuten karismaattisuudessa yleensä – keskeiset asiat jäivät usein sivuasioiksi kaiken muun häärimisen keskellä.

2.3. Uusi Tie ja helluntailiike

Uudessa Tiessä on runsaasti helluntailaisuuteen liittyviä kirjoituksia. Muista vapaista suunnista niitä on vain muutamia. Voitaneen sanoa, että lehdellä on erityinen mieltymys helluntailiikkeeseen, vaikka teologisesti tämä liike poikkeaa huomattavasti luterilaisuudesta.

Seuraavassa listassa on mainittuna valikoima helluntailaisuuteen liittyviä Uuden Tien kirjoituksia:

UT 40/3.10.2019, s. 2–3. Virpi Kurvinen referoi kirjaa *Kaikkien kansojen koti – Seurakunta monikulttuurisessa Suomessa* (toim. Jorma Kuitunen), Suomen Helluntaikirkko ja Aikamedia Oy, 2019. Kirja käsittelee helluntailaisten maahanmuuttajatyötä.

UT41/10.10.2019, s. 4. Virpi Kurvinen kertoo helluntailaisen Station-seurakunnan perustamisesta Jokelaan.

UT 43/ 24.10.2019, s. 8–9. Mari Turunen haastattelee helluntailaisia Kongon-lähetystekijöitä Mirja ja Veikko Reinikaista.

UT 44/31.10.2019, s. 12–13. Virpi Kurvinen esittelee Turun helluntaiseurakunnan maahanmuuttajatyötä.

UT 45/7.11.2019, s. 2–3. Mari Turunen selostaa kongolaisen kirurgin, helluntaipastorin ja rauhannobelistin Denis Mukwegan vierailua Helsingin Saalem-seurakunnassa.

UT 48–49/5.12.2019, s. 10–11. Mari Turunen haastattelee helluntaipastori Hannu Mehtosta ja hänen vaimoaan Arjaa. Ote haastattelusta: ”Taivaaseen päästäkseen ei tarvitse muuta kuin ottaa Jeesus vastaan. Siinä ei tarvita kokemuksia armolahjoista tai Pyhästä Hengestä – Ei taivaassa puhuta kielillä, mutta tätä elämää varten saamme työenergiaksi Pyhän Hengen.” Kommentti: Tässä on taustalla helluntailainen teologia. Pyhän Hengen kokemuksista tärkein on ns. henkikaste, ja armolahjoilla tarkoitettaneen yliluonnollisia armolahjoja (vaikka Raamatussa mainitaan lisäksi useita ”luonnollisia” armolahjoja). Pyhän Hengen saaminen ”työenergiaksi” liittyyneen henkikasteeseen – siinähen uskova saa helluntailaisen opetuksen mukaan voiman suorittaa osuutensa maailmanlaajuisessa lähetystehtävässä. – Em. lainaus viittaa siis siihen, että sellainenkin uskova, joka ei ole saanut henkikastetta eikä ole päässyt osalliseksi yliluonnollisista armolahjoista, pääsee taivaaseen.

UT 2/9.1.2020, s. 11, 13. Virpi Kurvinen referoi kirjaa *Onnellinen – Rauno Jalaviston elämä ja työ Kiinan vainotun seurakunnan rinnalla* (toim. Danielle Miettinen), Aikamedia 2019.

UT 6/6.2.2020, s. 2. Mari Turunen selosti Suomen Evankelisen allianssin järjestämää rukouspäivää. Tapahtumassa helluntaipastori Edi Kolehmainen puhui etäyhteydellä opetuslapseuttamisesta (Alfa-kurssi, armolahjakurssi, evankelioimisen elämäntapaan johdettava EE-kurssi).

UT 6/6.2.2020, s. 10. Virpi Kurvinen haastatteli Helluntaikirkon mediavaikuttajaa Leevi Launosta, joka herätti keskustelua kristillisestä sivistyksestä.

UT 8–9/20.2.2020, s. 5. Helluntailaisen lähetysjärjestön Fida Internationalin ohjelmapäällikön Anne Haverisen kolmi (samoin UT 24/11.6.2020, s. 5 ja 38/17.9.2020, s. 5)

UT 19/7.5.2020, s. 4. Virpi Kurvinen haastatteli helluntailaista lähetystyöntekijää Rauno Jalavistoa Raamatun kiinalaistamisesta.

UT 19/7.5.2020, s. 16. Emma Autti³³ haastatteli helluntailaista Kirsi Malvistoa. ”Luterilaisessa perheessä kasvanut Kirsi päätyi miehensä kautta helluntaiseurakuntaan. Hän ajattelee, että molemmissa kulttuureissa on hyvät puolensa. Helluntailaisten vahvuus on henkilökohtaisen jumalasuhteen korostaminen, kun taas luterilaisessa jumalanpalveluksessa ... korostuu Jumalan pyhyys.”

UT 22/28.5.2020, s. 1, 10–12. Toimittaja Karoliina Rauhio-Pokka haastatteli saamelaista helluntailaista opettajaa Heikki Maggaa (Viikon henkilö).

UT 1/7.1.2021, s. 12. Virpi Kurvinen haastatteli helluntailaista Risto Huvilaa mm. Israelista ja helluntailaisten Retrorryhmästä.

UT 4/28.1.2021, s. 8–9. Matti Korhonen haastatteli Helsingin Saalem-seurakunnan johtajaa Mika Yrjölää (Viikon henkilö).

UT 12/25.3.2021, s. 6–7. Hanna Valkonen haastatteli helluntaiseurakuntien lähetystyöntekijää Pirkko Kauhasta.

UT 22/3.6.2021, s. 1, 10–13. Hanna Valkonen haastatteli helluntailaista Raija Kekäläistä (Viikon henkilö).

UT 25.–26/24.6.2021, s. 1, 10–13. Tuuli Korpela haastatteli helluntailaisia lähetystyöntekijöitä Rauno Jalavistoa ja Pirkko Kauhasta Kiinan lapsipolitiikasta (Viikon ilmiö).

UT 40/7.10.2021, s. 20. Helluntailainen Kirsi-Klaudia Kangas³⁴ haastatteli toista helluntailaista, Riitta Koskista. ”Riitta opiskeli [helluntailaisessa] Iso Kirja -opistossa teologiaa sekä johtajuutta. Vuoden 2008 keväällä opinhaluinen nainen sai todistuksen pastoraalitutkinnosta.” Riitta: ”Suurin iloni on nähdä ihmisten uudestisyntyvän, saavan Pyhän Hengen, parantuvan ja löytävän seurakunnan.” Kommentti: Ajatus, että joku toinen voi nähdä, kun joku saa Pyhän Hengen, ei sovi luterilaiseen teologiaan. Niinpä sen täytyy liittyä helluntailaiseen Pyhä Hengen teologiaan. Siinä tämä ajatus sopii vain henkikastekokemukseen – senhän muutkin voivat nähdä, koska sen merkinä on kielillä puhuminen. – Riitan mainitsema seurakunta on ilmeisesti helluntaiseurakunta, koska se ”löydettiin”.

UT 43/28.10.2021, s. 4. Karoliina Rauhio-Pokkan näyttävä juttu *Helluntailais-karismaattisuus kasvaa Ruotsissa*. Sen voi tulkita suorastaan helluntailais-karismaattisuuden mainokseksi. En muista, että Uuteen Tiehen olisi viime vuosina tehty juttua Ruotsin raamatullisista luterilaisista liikkeistä.

UT 45/11.11.2021, s. 1, 10–13. Virpi Kurvinen haastatteli helluntailaista Laura Haukkaa (Viikon henkilö).

UT 46/18.11.2021, s. 1, 10–13. Katariina Rauhio-Pokka haastatteli helluntailaista lähetystyöntekijää Samuel Yrjölää.

2.4. Missio 2022

Uusi Tie kertoi numerossaan 6/11.2.2021, s. 4, että helluntailaistaustainen yleiskristillinen medialähetysjärjestö IRR-TV valmistelee valtakunnallista mediamissiota syksyille 2022. Loppuvuodesta mukana olivat [Aikamedia](#), [Alfa Suomi](#), [Gospel First International](#), [Healing Rooms Finland ry](#), [Hengen Uudistus Kirkossamme](#), [Hyvä Sanoma ry](#), [Jippiimissio ry](#), [Kansan Raamattuseura](#), [Luoja kämmenellä ry](#), [Mission Europe](#), [Pelastusarmeija](#), [Radio Dei](#), [Radio Patmos](#), [Rauhan Sana](#), [Suomen Adventtikirkko](#), [Suomen Evankelinen Allianssi](#), [Suomen Raamattuopisto](#), [Suomen Vapaakirkko](#), [The Legacy Project](#), [TV7](#), [Uskovat nuoret ry](#), [Uusheräys](#), [XEE-evankeliointi elämäntapana ry](#) ja [YWAM Finland ry](#). Tietämäni mukaan myös useat Kansanlähetysten piirijärjestöt olivat lähdessä mukaan.

Kysyin Juhani Aitomaalta, mitä mieltä hän on tällaisesta yhteiskristillisestä evankelioimiskampanjasta. Hän vastasi:

Tällaiset suuret kampanjat eivät ole ennenkään saaneet aikaan mitään erityistä evankeliumin kannalta. Välillä tuntuu, että niiden kautta osallistujien johdossa olevat vain rauhoittelevat omaatuntoaan – ja korostavat omaa tärkeyttään kristittyjen ”yhteyden” edistäjinä. Ongelma, jota ei nähdä tai haluta tunnustaa, on, että mukana ovat kaikki mahdolliset kristillistä kaapua

kantavat tahot – ovat niiden käytännöt ja raamattunäkemykset sitten mitä tahansa. Kun mukana on perinteisesti ”terveitä” tahoja ja toisaalta täysin epäraamatullista opetusta edustavia (kuten TV7, Healing Rooms³⁵, Alfa, YWAM³⁶, jne.), ”terveet” tahot vain edistävät epäraamatullisten tahojen asiaa. Samalla annetaan seurakuntaväelle se kuva, että kaikki ovat samalla asialla. Suuri huoleni on vuosikymmeniä ollut, että mitään erottelua eikä arviointia harrasteta eikä juuri missään organisaatiossa siihen kristittyjä opeteta eikä kehoteta. Siis: väärät opit ja ”toinen Kristus” tästä eniten hyötyvät.

2.5. Kolme ongelmallista kirjaa

1. Ann Voskamp, *Tuhat lahjaa*, Uusi Tie 2011

Uuden Tien numerossa 13/26.3.2020, s. 17, oli Kansanlähetyksen tuoreen viestintäjohtajan Sanna Myllärin haastattelu. Lainaa osan siitä:

Sanna Myllärinen työskenteli pitkään Uuden Tien kirjakustannuspuolella. Näiden vuosien kohokohtana hän hehkuttaa **Ann Voskampin** kiitollisuusteemaista *Tuhat lahjaa* -teosta, josta tuli hyvin suosittu.

– Oli iso juttu, että saimme kirjan ja brändin meille. Markkinointi oli kallis urakka, mutta teos toi rahat moninkertaisesti takaisin. Se oli projektina ihan mieletön.

Mitä tästä kirjasta on sanottava?

Hannu Matilainen arvioi Voskampin kirjaa sivustolla *Ajankohtaista uskosta* mm. seuraavasti³⁷:

Uusi Tie tunnetaan kustantajana, jonka julkaisut pohjautuvat vahvasti Raamattuun Jumalan sanana. Ann Voskampin kirjan kohdalla kustantajalle on kuitenkin tapahtunut pahemman luokan arviointivirhe – liekö alkuperäisteosta luettu ennen kääntämistä ollenkaan? Etenkin kirjan loppupuolella teos paljastuu täydelliseksi sekoitukseksi kristinuskoa ja kristillistä mystiikkaa.

Samalla sivustolla kirjaa arvioi Gary Gilley. Ote hänen suomennetusta arviostaan:

Kaikkein häiritsevin on muinaisten mystikoiden eroottisen/romanttisen kielen omaksuminen. Joitakin esimerkkejä ovat: Jumalan rakasteleminen ja täyttymys (engl. consummation = ensiyhdyntä avioliitossa) Jumalan kanssa...

...

Kirjan viimeinen rivi on ”Tunnen Hänen hyväilynsä” (I feel His caress, s. 227, suom. s. 213). Kirjoittaminen Jumalan rakastelemisesta ja Hänen hyväilyjensä tuntemisesta on sopimatonta, jopa jumalanpilkkää. Kuitenkin niille, jotka ovat tutustuneet muinaiseen mystiseen kirjallisuuteen, tämä on tavanomaista. Voskamp on kallellaan mystikoihin ja se näkyy kaikkialla kirjassa.

2. Bruce Wilkinson, *Jabesin rukous*, Päivä 2002

Seurakuntalainen.fi:n päätoimittaja Sari Savela kertoi Uuden Tien numerossa 15/15.4.2021, s. 6–7, että *Jabesin rukous* (ks, 1. Aik. 4:9–10) oli inspiroinut häntä suuresti. Niinpä hän oli alkanut rukoilla tuota rukousta elämäänsä, ja pian hänelle oli ilmaantunut mahdollisuuksia uudenlaisiin vastuisiin.

Juhani Aitomaa toteaa tästä kirjasta Kristityn foorumin sivuilla seuraavasti³⁸:

Wilkinsonin kirjan sanoma voidaan tiivistää lyhyeen: Hän kehottaa lukijoita toistamaan päivittäin Jabesin rukousta, 1. Aik.4:9–10. Tämän kautta Jumalan voima ja kaikenlainen siunaus vapautuu elämäämme. Ja vielä enemmän: Wilkinsonin mukaan voit ”kokeilla” rukousta 30 päivän ajan ja tuo aika osoittaa menetelmän toimivaksi, Jumala tulee tekemään ihmeitä... Vaikka kirjassa on yksittäisiä kohtia, joihin voi yhtyä, sen pääsanoma on

kummallinen harha... Englantilainen The Times -lehti kirjoittaa: ”Yhdellä tasolla Jabesin rukous edustaa paluuta menestysteologiaan... Sen mukaan Jumala haluaa omiensa olevan rikkaita, joten Häntä miellyttää, kun pyydetään rahaa, ja Hän osoittaa sen palkitsemalla jumaliset”. On huomiota herättävää, kuinka maallinen media näkee hullutuksen läpi, mutta kristityt eivät. Monet saarnaajat, pastorit ja seurakuntalaiset puhuvat haltioituneesti, kuinka Wilkinsonin neuvoma menetelmä on toiminut heidän kohdallaan. Toki monet amerikkalaiset kristityt myös arvostelevat kirjan sanomaa.

Samalla sivustolla on myös Biblical Discernment Ministries -järjestön arvio³⁹ kirjasta. Sen yhteenvedossa todetaan:

Jaabesin rukous on erityisen vaarallinen teos kristillisen teologian näkökannalta. Se nousee enemmän ihmis- kuin Kristus-keskeisestä maailmankuvasta. Vaikka kutsu suhtautua vakavasti rukouksen voimaan on aina tervetullut, niin tuon kutsun täytyy ottaa vakavasti rukouksen teologiset tosiasiat.

3. William Paul Young, *Autiotalo*⁴⁰, Päivä 2018

Uusi Tie suosittelee kirjaa (UT 19/13.5.2021, s. 12). Vapaakirkollisen Kustannusosakeyhtiö Päivän toimitusjohtaja Merja Pitkänen toteaa: ”Vahva lukukokemus. Teos pakotti ajattelemaan monia perinteisiä käsityksiä uudella tavalla.”

Millainen kirja *Autiotalo* sitten on? Kirjan teologia on niin outoa, että James De Young haastoi sen kirjallaan *Burning Down 'The Shack': How the 'Christian' bestseller is deceiving millions* (”Autiotalon” polttaminen: Kuinka ”kristillinen” bestseller johtaa miljoonia harhaan), WND Books, 2010, ks. <https://www.amazon.com/Burning-Down-Shack-Christian-bestseller/dp/193507184X> .

Tällä sivulla *Autiotaloa* luonnehditaan seuraavasti:

Autiotalo kuvaa Jumalan rakastavana mustana naisena. Samantapaiset ilmentymistavat annettiin Jeesukselle ja Pyhälle Hengelle ... De Young onnistuu luomaan tärkeää valoa Youngin moniarvoisen teologian seuraamuksista ja antaa lukijoille vaikuttavan vastapainon *Autiotalolle*. Tutkimalla Raamatun pohjalta Jumalan olemusta De Young pääättelee, että *Autiotaloa* on luettava varovaisesti, etteivät tärkeät totuudet vinoudu tai jopa tule hylätyiksi. Vaarat voivat vaania perustan alla.

Autiotaloa arvioidaan myös sivulla <http://ajatusarkisto.blogspot.com/2017/03/autiotalosta-harhapoluille.html>

Mahtoiko Uuden Tien jutun laatinut Heikki Salmela tutustua kirjaan ennen kuin lehti antoi sille suosituksensa?

2.6. Lähetysshiippakunnan pastorin näkemys Kansanlähetyksestä

Suomen evankelisluterilaisen Lähetysshiippakunnan pastori Aki Lahti ilmaisi näkemyksensä Kansanlähetyksestä seuraavasti:

Minulle Kansanlähetyks näyttäytyy sekoituksena erilaisia näkemyksiä. Juuri kukaan ei uskalla ottaa selvää kantaa mihinkään suuntaan, jotta ei hajottaisi liikettä. Sama pätee karismaattisuuteen. Uuden Tien linja on mielestäni sellainen, että kaikki suunnilleen raamatulliset ajatukset saavat kukkia. Kansanlähetyksestä olen saanut sellaisen kuvan, että lähetyksnäky on ainoa yhdistävä tekijä muuten kovin heterogeeniselle porukalle.

3. Kronologista

UT 16–17/18.4.2019, s. 14. Vappuna järjestetään kristittyjen yhteinen Jeesus-marssi (samoin UT 16/22.4.2021, s. 17). Kommentti: Jeesus-marssilla on uuskarismaattinen tausta (se liittyy ns. hengelliseen sodankäyntiin)⁴¹.

UT 18/2.5.2019, s. 8–9. Toimittaja Mari Turunen haastatteli luterilaista ”pyörätuolipastoria” Reijo Ahteelaa. Tämä oli saanut sekä luterilaiselta naisteologilta että helluntaipastori Seppo Kohvakalta profetian. Ne molemmat alkoivat sanalla ”Poikani...”. Kommentti: Tällaiset Jumalan nimissä annetut henkilökohtaiset profetiat ovat ongelmallisia, koska ne ymmärretään helposti niin, että Jumala itse puhuisi kyseisen henkilön tilanteeseen.

17.5.2019 Joutjärven seurakunta ja Lahden Kohtaamispaikka järjestivät Hillsong London⁴² -konsertin Lahden konserttitalossa. Kohtaamispaikka teki yhteistyötä Päijät-Hämeen Kansanlähetyksen kanssa. (Lahden Kohtaamispaikan johtajana oli Mika Falk, SEKL:n entinen nuorisotyön johtaja, ja Päijät-Hämeen Kansanlähetyksen piirihohtajana oli pastori Peeti Kallonen.) Kohtaamispaikka oli mukana Hengen uudistus kirkossamme -yhdistyksen Spirit-verkostossa⁴³.

Etelä-Saimaan Kansanlähetyksen piirihohtaja Antti Nironen kokosi ryhmää lähtemään Hillsongin konserttiin. Hän ilmoitteli asiasta piirin tekstiviestiringille. Lappeenrannassa asuva Kansanlähetyksen entinen Ruotsin-työntekijä Jorma Susi sai kuulla konsertista tuohon rinkiin kuuluvalta vaimoltaan. Jorma vastusti konserttiin lähtemistä. Hän keskusteli asiasta kolme kertaa Antin kanssa, mutta tuloksetta.

Jorma Susi oli saanut sen kuvan, että SEKL:n lähetysjohtaja Mika Tuovinen oli mieltynyt Hillsongiin (ehkä hän oli saanut tämän kuvan Tuovisen Facebook-kirjoituksesta 2.8.2016, joka antoi varsin myönteisen kuvan tuosta karismaattisesta liikkeestä, ks. kirjoitukseni Kansanlähetyksen ja karismaattisuus 2014–18², s. 2). Niinpä Jorma googlasi hakusanoilla ”Mika Tuovinen Hillsong”. Yhtenä osumana oli em. Kristityn foorumin sivulla oleva kirjoitukseni. Tästä Jorma sai aiheen soittaa minulle maaliskuussa 2019, ja näin tulin tietoiseksi tuosta konsertista.

9.6.2019 pidettiin Järvenpäässä Uudenmaan Kansanlähetyksen ja seurakunnan yhteinen helluntaitapahtuma, aiheena ”Helluntain lupaukset seurakunnalle ja Israelille”. Ohjelma koostui kahdesta raamattutunnista, joiden pitäjäksi piirihohtaja Jari Araneva oli pyytänyt helluntailaisen Risto Huvilan. Jälkimmäisessä luennossaan tämä esitteli helluntailaista henkikasteoppia sanoen, että Azusa-kadun herätyksessä 1906 Pyhä Henki toimi niin kuin Ap. t. 2:ssa ja että tästä helluntailaiset haluavat edelleen pitää kiinni (hän referoi kirjaa Tom Welch, *Azusa-kadun siunaus*, KKJMK 2011).

UT 24/13.6.2019, s. 2–3. Mari Turunen haastatteli Suomen Alfa toiminnanjohtajaa Panu Pitkästä. Pitkänen totesi: ”Tämä on paras duuni ikinä.” Kommentti: Alfa-kurssilla on torontolainen tausta, ja se edistää helluntailais-karismaattisen teologian leviämistä¹³.

UT 29/18.7.2019, s. 4. Mari Turunen selosti edellisellä viikolla pidettyä New Wine -kesätapahtumaa⁴⁴:

Torstaiamu polkaistiin käyntiin ylistäen. Virolais-suomalainen kollektiivi *Con Forten* jazzahtava meno kuulosti raikkaalta ja yhtyeen johtaja, Espoon Vapaakirkon johtaja **Kenno Leier** kehotti kuulijoita ”ottamaan lämpöä Herran kunniaksi”. – New Wine -tapahtumassa näkyvät ylistys, rukouspalvelu ja luonnollinen karismaattisuus, jotka kuuluvat New Wine -verkoston ytimeen, ”DNA:han”. – Tapahtumassa oli silmiinpistävä paljon hengellisen työn tekijöitä niin lähetysjärjestöistä ja herätysliikkeistä kuin eri kirkkokunnista. New Wine -verkoston johtajistoon kuuluva **Jukka Jämsén** on huomannut saman.

UT 15–16/9.4.2020, s 5. Johanna Sandberg, Hengen uudistus kirkossamme -liikkeen yhteisövalmentaja, kertoo kolumnissaan, että jatkosodan kriittisessä vaiheessa kesällä 1944 Gerda Ryti, presidentti Risto Rytin puoliso, kehotti radiossa suomalaisia rukoilemaan pelastusta kuoleman kidasta. Kommentti: On huomattava, että Gerda ei ollut tunnustava kristitty vaan spiritualisti (spiritualismin eli uskonnollisen spiritismin kannattaja ja harrastaja)⁴⁵. Spiritualistit uskovat, että ihmiset voivat olla yhteydessä kuolleiden kanssa meedioiden välityksellä. Gerdalla oli oppaanaan Amanda-niminen henkimaailman henki, jonka viestejä hän kuuli ja kuunteli. Hänen pitämässään

radiopuheissa oli spiritualistinen sävy (sitä tuskin monikaan huomasi). – Raamatun mukaan yhteydenpito vainajahenkiin on Jumalalle kauhistus (5. Moos. 18:11).

UT 36/3.9.2020, s. 8–9. Toimituspäällikkö Matti Korhonen haastatteli vasta valittua uutta Kansanlähetyksen lähetysohjaajaa Daniel Nummela. Tämä totesi mm. ”Meillä on [Kansanlähetyksessä] aika vähän tilaisuuksia, joissa voidaan turvallisesti keskustella sisäisesti aroista kysymyksistä. Tällaisia ovat esimerkiksi kysymys paimenvirasta tai karismaattisuudesta.” – Nummela käsitteli karismaattisuutta myös Polttopisteessä-puheessaan Kansanlähetyspäivillä 3.7.2021⁴⁶. Ote siitä: ”Voiko yhteistyötä tehdä esimerkiksi siinä tapauksessa, että ymmärrämme Raamatun opetuksen karismaattisuudesta jollain tavoin eri tavalla? Mielestäni voi.” Hän totesi myös, että liikkeessämme tarvitaan sisäistä keskustelua karismaattisuudesta. Kommentti: Tiedossani ei ole, että Nummela olisi vuoden 2021 loppuun mennessä käynyt julkisesti tarkempaa rajanvetoa karismaattisuuteen päin.

UT 42/15.10.2020, s. 11. Hannu Uusmies kirjoittaa mielipidekirjoituksessaan, että Kansanlähetyksen siunaukseksi ”Näitä lääkkeitä tarvitaan – Pyhää Henkeä ja Hengen lahjoja”. Samalla linjalla on Raimo Kittilä Viikon evankeliumissa UT 21/27.5.2021, s. 14.: ”Tarvitsemme opetusta Pyhästä Hengestä ja armolahjoista, jotta lähetystyö etenisi kaikkien kansojen keskuudessa.” Juhani Aitomaan kommentti:

Mielestäni tuo Pyhän Hengen ”haikaileminen” on inhimillisen ja sielullisen ihmisen kaipuuta kokea jo tässä ajassa jotakin sellaista, mitä Jumala ei ole meille säätänyt. Koska ihmisen on aina vaikeaa sopeutua vain armoa tarvitsevan syntisen osaan näkemättä muutosta maailmassa ja omassa syntisessä luonnossaan, monelle tulee halu kokea ja nähdä jotain ”suurempaa”. Ei muisteta, että ”itse Saatana tekeytyy valkeuden enkeliksi”. Eli se tarjoaa ensi näkemältä hyvältä kuulostavia ajatuksia, jotka kuitenkin johtavat pois Kristuksesta.

”Tarvitsemme opetusta Pyhästä Hengestä” – mutta kuka voi opettaa? Vain Pyhä Henki voi opettaa, mutta hän ei opeta itsestään vaan Kristuksesta. Miksi siis ei sanota, että tarvitsemme opetusta Kristuksesta? Juuri sitähan Pyhä Henki antaa. Hän ei ole siellä, missä häntä etsitään tai hänestä opetetaan, vaan siellä, missä Kristus ja Jumalan armotyö ovat esillä. ”Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille.” (Joh. 16:14)

Entä armolahjat? Vain Pyhä Henki voi opettaa ja jakaa niitä, ei ihminen. Kuitenkin meillä on vaikka kuinka paljon sitä harhaa, että ne, jotka kuvittelevat olevansa muiden edellä Pyhän Hengen tuntemisessa, opettavat toisille, kuinka saadaan Pyhä Henki tai armolahjoja. On seminaareja, kuinka löydät oman armolahjasi jne. Tämä on sielullista harhaa ja pahimmillaan sielunvihollisen petosta.

Pyhä Henki varustaa ja opettaa kutakin meitä elämän varrella omalla tavallaan ja ajallaan. Jos ihminen nöyrtyy tähän hiljaiseen ja elämän kestävään oppiin, hän voi olla omalla paikallaan Pyhän Hengen käytössä niine lahjoineen, joita Pyhä Henki suo. Tässä koulussa vuosien varrella opitaan itsestä, maailmasta, Raamatusta, Kristuksesta ja armosta. Se on Jumalalle alistumista ja ns. oman ”ristin kantamista”. Se ei ole mahtavaa eikä maailman silmissä näkyvää työtä mutta rakentaa Jumalan seurakuntaa tavalla ja toisella.

UT 43–44/22.10.2020, s. 6. Uuden Tien toimitussihteeri Susanna Sarimaa kirjoitti:

Maailmalla löytyy ilmiö *heresy hunters* [harhaoppien metsästäjät], uskovaisia ja liikkeitä, jotka keskittyvät paljastamaan harhaoppeja. Jos keskipisteenä on tällainen epäkohtien etsiminen, fokus on harhautunut ytimestä, Jeesuksesta. On totta, että Jeesuskin paljasti eksyttäjät, ja samoin tekivät apostolit, mutta he eivät jääneet pyörimään aiheen ympärillä.

Pyynnöstäni Juhani Aitomaan kommentoi tätä:

Tuon haukkumasanan [heresy hunter] keksivät Amerikan karismaattisen liikkeen harhaopettajat niitä vastaan, jotka kritisoivat heidän oppejaan ja elämäntapaansa. Monet heidän seuraajansa ovat sen myös sisäistäneet. Heidän kohdallaan kyse lienee heikosta Raamatun tuntemuksesta, ainakin joidenkin karismaattisten oppien ja opettajien hyväksymisestä, pelosta, että kristillisyyksi ei olekaan ”fiilistä” tai muusta vastaavasta. Onhan se selvää, että kun Herramme itse sanoo: ”Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä...”, hän ei tee sitä turhan takia. Varoittaminen, tutkiminen ja dokumentoitu kritiikki väärää opettajia vastaan kuuluu osana Jeesus-keskeiseen ydinuskoon kaikkina aikoina – ei vain Jeesuksen ja apostolien aikana. Eksyttäjien hengenheimolaisia on vaikka kuinka paljon, ja se mahdollistaa myös sen, että uskon ydin, Jeesus, jää itse asiassa sivurooliin näillä ihmisillä, vaikka he itse näkevät asian päinvastoin.

UT 4/28.1.2021, s. 13. Matti Korhonen totesi artikkelissaan *Ihmeiden puolesta* erääseen ulkomaiseen kirjaan vedoten, että ihmeedet ovat yleisempiä kuin tavallisesti luullaan. Hän jatkoi aiheen käsittelyä vielä seuraavassa Uuden Tien numerossa. Hillitakseni näiden artikkeleiden mahdollisesti aiheuttamaa liiallista ihmeparantumisen toivoa tarjosin lehteen jutun *Ihmeparantumisista*, jossa toin esille Niilo Yli-Vainion parantamistoiminnassa esiintyneitä epäkohtia ja tämän toiminnan tuloksettomuutta. Lähteenä käytin mm. Matti A. Miettisen väitöskirjaa⁴⁷ Yli-Vainion toiminnasta. Miettisen tutkimuksessa ei tullut esille yhtään tapausta, jossa elimellinen sairaus olisi parantunut. Juttuni julkaistiin Uuden Tien numerossa 7/18.2.2021, s. 11. Vastineessaan (UT 8–9/25.2.2021, s. 15) Sakari Sormunen lyttysi Miettisen väitöskirjan täysin. Uusi Tie julkaisi seuraavassa numerossa vastineeni *Vielä ihmeparantumisista*, jossa torjuin Sormusen väitteen, etteivät Miettisen tutkimustulokset pidä paikkaansa. Sormunen oli vastineessaan todennut, että puheissaan Niilo Yli-Vainio kertoi usein ihmeparantumisista, joista oli olemassa lääkärintodistus. Otin kantaa näihin kertomuksiin kirjoituksessani *Niilo Yli-Vainion ihmeparantumiskertomukset*, ks. liite (sitä ei hyväksytty Uuteen Tiehen).

Lukijan kysymys. Kun Uudessa Tiessä ei esiintynyt rajanvetoa helluntailiikkeeseen päin, yritin saada selvää toimituksen suhtautumisesta helluntailaisuuteen lähettämällä 26.2.2021 lehdelle ”Lukijan kysymyksen”: ”Jotkut opettavat helluntaikertomukseen (Ap. t. 2:1–4) vedoten, että jokaisen uskoon tulleen ihmisen pitäisi saada henkikastekokemus, jonka merkinä on kielilläpuhuminen. Miten tällaiseen opetukseen tulee suhtautua?” Lehti ei käsitellyt kysymystäni. Juhani Aitomaan kommentti:

Uusi Tie karttaa rajanvetoa kyseenalaisiin karismaattisiin/helluntailaisiin opetuksiin ja torjuu keskustelun. Tämä on huonoa kristillistä journalismia, ja sitä ilmenee kaikkialla kristillisessä valtamediassa. Olen tullut siihen päätelmään, että Uusi Tiekin ei uskalla tuoda esille epäkohtia, koska se pelkää menettävänsä tilaajiaan. Karismaattisuus on tunkeutunut kaikkialle, ja jos ei ole uskovien enemmistön mieleen, ei tänä aikana pääse kristillisyyden ”avainpaikoille”. Rahan ja ihmissuosion menettämisen pelko vaikuttaa aivan liikaa aikamme kristillisyydessä.

UT 24/17.6.2021, s. 17, SEKL:n juniori- ja nuorisotyön aluekoordinaattori, pastori Toni Kokkonen totesi: ”En kannata tiukkoja tunnustuskuntarajoja, eivätkä ne mielestäni ole luterilaisen tunnustuksen hengen mukaisia.” Kommentti: Yksi esimerkki luterilaisen tunnustuksen hengestä on se, että Luther katkaisi kirkollisen yhteyden reformoituihin ehtoollisopissa esiintyneen erimielisyyden tähden.

UT 36/9.9.2021, s. 8. Matti Malinen viittaa kirjoituksessaan *Yhteyttä yli raja-aitojen – ei kuitenkaan aitoja kaatamalla* ensin Jeesuksen käskyyn, että opetuslasten tulee rakastaa toisiaan. Sitten hän sanoo mm.:

Pitäisikö siis tällaisen vakaan luterilaisen rakastaa umpihelluntailaista tai kielilläpuhuvaa ja Herraansa ylistelevää karismaatikkoa? Kyllä, Jeesus antoi selvän käskyn – ei toivomusta. Myös seurakunta- ja järjestötasolla on opittava kunnioittamaan toinen toisiaan, siunaamaan toistensa

työtä sekä välillä myös yhdistämään voimia ja tekemään työtä yhdessä... Ei ole varaa sisällissotiin.

Esimerkin ottaakseni: Luterilainen oppi Pyhästä Hengestä ja helluntailainen henkikasteoppi ovat jyrkässä ristiriidassa keskenään. Miten Jeesuksen antama rakkauden käsky voisi velvoittaa näitä kahta uskonuuntaa tekemään työtä yhdessä?

4. Loppukaneetti

Kaikki karismaattisuuden vaiheet – helluntailiike, karismaattinen liike, ihmeet ja merkit, New Wine, nauruherätys, torontolaisuus ja Uusapostolinen uskonpuhdistus – ovat levinneet limittäin ja lomittain ympäri maailman ja muodostaneet eräänlaisen ”tsunamin”. Se on rantautunut Suomeenkin. Tämän tsunamin ”pärskeet” ovat levinneet myös luterilaisen herätyskristillisyyden pariin, Kansanlähetykseenkin. Nyt pitäisi olla raittiita ja valvoa, jotta tuo tsunami ei hukuttaisi alleen koko kirkkomme herätyskristillistä kenttää. Uskovia tulisi opettaa, jotta heidän aistinsa harjaantuisivat erottamaan hyvän pahasta ja oikean väärästä.

Liite

Hannu Väliaho, *Niilo Yli-Vainion ihmeeparantumiskertomukset*

Sakari Sormunen (UT 8–9/2021) totesi, että puheissaan **Niilo Yli-Vainio** kertoi usein ihmeeparantumisista, joista oli olemassa lääkärintodistus. Miten näihin kertomuksiin pitäisi suhtautua?

Helluntailaiset **Markus Hirsilä** ja **Vesa Maanselkä** tutkivat v. 2004–2006 ihmeeparantumisia, ks. <https://docplayer.fi/49789041-Herra-tekee-ihmeita-ilman-maaraa.html>. Heidän tarkoituksenaan oli löytää lääketieteellisesti todistettavia ihmeeparantumistapauksia. Tutkimuksessa he käyttivät apunaan eri aloille erikoistuneita lääkäreitä. Ennakkoon he ajattelivat, että on helppo löytää 5–6 ihmeeparantumistapausta. He saivat kootuksi noin 200 kertomusta väitetyistä ihmeeparantumisista ja selvittivät niistä tarkemmin 28. Tulos oli, että yhtään lääketieteellisesti todistettua ihmeeparantumista ei löytynyt. Otan tästä tutkimuksesta esille yhden tapauksen, joka liittyy Yli-Vainioon.

Mauno Saaren kirjassa *Saarnaaja: Niilo Yli-Vainion taistelu, testamentti ja päiväkirjat*, WSOY, 1983, s. 426, kerrotaan Yli-Vainion kirjoittaneen päiväkirjaansa, että Ilmajoella 10.5.1978 ”eräs 20 v. syntymästään rampa poika alkoi kävellä. Oli ollut puoli idiootti. Tämä poika on elämäni suurin ihme mitä olen nähnyt. Todisti myös seuraavana päivänä.” Tutkimuksessa kävi kuitenkin ilmi, että tarina liikuntakykynsä saaneesta rammasta pojasta ei ollut lähtöisin Ilmajoelta vaan Norjasta. Siellä oli 1970-luvun lopulla kiertänyt legenda, jonka mukaan jossain tilaisuudessa olisi parantunut syntymästään saakka rampa mies. Tapahtuma oli myöhemmin osoittautunut perättömäksi. Tapauksesta oli ilmeisesti keskusteltu Ilmajoella, ja Yli-Vainio oli kirjannut sen siellä muistiin. Hänen hartaana toiveenaan oli ollut, että hän näkisi kokouksissaan edes yhden ramman nousevan ylös.

Tämä tapaus antaa viitteitä siihen, että kaikki Yli-Vainion kokouksissa esittämät ihmeeparantumiskertomukset eivät välttämättä pitäneet paikkaansa.

Viitteet

1. Olen ollut mukana kansanlähetyksessä aivan sen alusta asti.
2. <http://www.kristitynfoorumi.fi/kansanlajakarism.html>
3. <http://www.kolumbus.fi/rov.o.peltola/teemat/Neljaaltoa.htm>, Juhani Aitomaa
4. Mauri Vikstén: *Terveen opin pääpiirteitä*, RV-kirjat 1981
5. <https://kristitynfoorumi.fi/saittekoph.htm>, Kahden kerroksen kristityt.
6. <https://www.hengenuudistus.fi/historia>
7. https://kristitynfoorumi.fi/kansanlajakarism71_84.html

8. <https://www.hengenuudistus.fi/nakymme>
9. Jukka Jämsén on ollut mukana New Winen ja Hengen uudistus -liikkeen hallinnossa, ks. <https://www.jukkajamsen.fi/esittely/>.
10. <https://horst-koch.de/speaking-in-tongues/>
11. <https://www.helsinki-vineyard.fi/fi/mika-on-vineyard/>
12. https://en.wikipedia.org/wiki/New_Wine
13. <http://www.kristitynfoorumi.fi/alfakurssi.htm>,
<http://www.kristitynfoorumi.fi/phviikonloppu.htm>, ja <https://horst-koch.de/der-alpha-kurs/>
14. <http://www.kristitynfoorumi.fi/nakokulma2.pdf>
15. <http://www.kristitynfoorumi.fi/nakokulma2.pdf>, s. 2, 8 ym.
16. <http://gcno.org/2021/08/01/the-new-charismatics/>. Suomalaisista uuskarismaattiset yhteisöt, ks. https://fi.wikipedia.org/wiki/Tunnustuskuntiin_sitoutumaton_uuskarismaattisuus#Suomalaisia_tunnustuskuntiin_sitoutumattomia_uuskarismaattisia_seurakuntia_ja_yhdistyksi%C3%A4,
https://www.ekumenia.fi/sen_toimii/opillinen_vuorovaikutus/kirkkokunnista_riippumattomat_kirkot_22112012/.
17. <https://www.facebook.com/events/394666091289173/>
18. Markku ja Johanna Sarento ovat kuuluneet New Winen johtotiimiin, Markku myös Hengen uudistus kirkossamme ry:hyn, ks. <https://www.ksml.fi/paikalliset/2688705>.
19. <https://www.facebook.com/events/kansanl%C3%A4hetys/rukouskonferenssi-2020-taivaalliset-aseet/464894964413896/>
20. <http://oivasalli.eu/>
21. www.kristitynfoorumi.fi/nakokulma2.pdf, s. 6.
22. www.tv7.fi/arkki/ (hakusana ”Oiva Salli”)
23. https://www.tv7.fi/arkki/lahesty-pyhan-hengen-tulta/herran-aanen-kuuleminen_p75699/
24. <https://www.cwgministries.org/>
25. <https://antikoivuniemi.wordpress.com/2014/08/29/myrsky-nousee/>
26. Vesa Ollilaisen ja Jari Kekäleen kriittiset arviot Jukka Jämsénin kirjasta *Pelkkänä korvana – kuunteleva rukous käytännössä, Karas-Sana 2018: Perusta 6/2018 (Ollilainen) ja Arvioinnissa ”kuunteleva rukous” -profetiainstituutio - Luterilainen.net* (Kekäle).
27. https://tamperenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutiset_2019/uudistunut_kesaspirit-tapahtuma_jarjestetaan_lempaan_ideaparkissa.46771.news#1e906e98
28. John F. MacArthur, Jr, *Charismatic Chaos*, Zondervan 1992, s. 240–242,
<https://kristitynfoorumi.fi/ywam.html>.
29. <https://www.kotimaa.fi/artikkeli/hengen-uudistuksen-kesajuhlassa-kohdataan-kasvotusten-ja-panostetaan-turvallisuuteen/>
30. https://tamperenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutiset_2021/kesaspiritissa_tarjolla_puhetta_musiikkia_ja_ylistysta.56486.news#1e906e98
31. <https://kristitynfoorumi.fi/sivuraiteelle.pdf>
32. [https://www.kotimaa.fi/artikkeli/perumiset-latistivat-hengen-uudistuksen-kesatapahtumaa-henkisyyden-talon-nimi-vaihtui-kritiikin-vuoksi/\(2021\)](https://www.kotimaa.fi/artikkeli/perumiset-latistivat-hengen-uudistuksen-kesatapahtumaa-henkisyyden-talon-nimi-vaihtui-kritiikin-vuoksi/(2021))
33. Emma Autti on karismaattisen tamperelaisen ev.lut. Uusi Verso-seurakuntayhteisön yhteisöyöntekijä, ks. https://tamperenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/yhteystiedot?i=1107#babd1588.
34. Kirsi-Klaudia Kangas on helluntailainen, Haapamäen helluntaiseurakunnan pastorin Kai Kankaan vaimo, ks. https://www.tv7.fi/arkki/koputus/vieraana-kirsi-klaudia-kangas_p70213/ ja Kirsi-Klaudia Kankaan laatima katsaus https://www.ristinvoitto.fi/uutiset/haapamaen_helluntaiseurakunta_80_vuotta/?numero=51%E2%80%939353/2020 (valokuva).
35. Healing Rooms, joka kuuluu Uusapostolinen uskonpuhdistus -liikkeeseen, luokitellaan Suomessa uuskarismaattisiin yhteisöihin, ks. viite 15. Se on yhteyksissä uushenkisyyteen, ks.

https://www.ekumenia.fi/sen_toimii/opillinen_vuorovaikutus/kirkkokunnista_riippumattomat_kirkot_22112012/.

36. YWAM:llä on karismaattinen tausta (se on yhteyksissä mm. Uusapostoliseen uskonpuhdistukseen), ks. <https://kristitynfoorumi.fi/ywam.html>.
37. <https://ajankohtainen.wordpress.com/2016/08/24/kirjan-tuhat-lahjaa-arviointia/>
38. <http://www.kristitynfoorumi.fi/jabez.htm>
39. <http://www.kristitynfoorumi.fi/jabezBDM.htm>.
40. https://www.adlibris.com/fi/kirja/autiotalo-9789524758802?gclid=EAIaIQobChMIlvXF_OGi9gIVD9-yCh3VfwOCEAQYASABEgJm2_D_BwE
41. <http://www.kristitynfoorumi.fi/jeesusmarssi.htm>
42. Hillsong: <https://hillsong.com/uk/about-us/>; Iltasanomat: <https://www.is.fi/viihde/art-2000005589440.html>; Hillsong herjaa Raamatun kristillisyyttä: <http://www.kristitynfoorumi.fi/hillsongherjaa.html>; Hillsong Londonin musiikkiryhmä vieraili Helsingin Saalemissa v. 2017: <https://www.seurakuntalainen.fi/uutiset/saalemin-johtaja-mika-yrjola-lontoon-hillsongin-vieraista-rohkaisevaa-kuulla-etta-nuori-sukupolvi-voidaan-saavuttaa/>
43. <https://www.hengenuudistus.fi/jp-yhteisoejoe-suomessa>
44. <https://himoslomat.fi/2019/07/12/new-wine-tapahtuma/>, ks. myös New Winen esittely s. 2–3.
45. <https://www.studio55.fi/vapaalla/article/tama-suomen-presidentin-rouva-uskoi-spiritualismiin-kuuli-viesteja-henkioppaalta/136092>
46. <https://podcasts.apple.com/fi/podcast/polttopisteess%C3%A4-puhe-kansanl%C3%A4hetysp%C3%A4iv%C3%A4t-2021/id1548693586?i=1000527982830>
47. Matti A. Miettinen, *Uskonnolliset ihmeperantumiset lääketieteellis-psykologisesta näkökulmasta*, Kirkon tutkimuskeskus, Sarja A, nro 51, 1990